osman türkay

kıyamet günü gözlemcileri

şiirler

YEDİTEPE

OSMAN TÜRKAY ★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

OSMAN TÜRKAY'IN

YEDİTEPE YAYINLARI ARASINDA ÇIKAN KİTAPLARI

ŞİİR :

Uyurgezer	1969
Beethoven'de Aydınlığa Uyanmak	1970
Evrenin Düşünde Gezgin	1971
Kıyamet Günü Gözlemcileri	1975

ÇEVİRİ :

T.S. Eliot (Seçmeler)	1975

Kapak düzeni: Mengü Ertel—San Grafik
Kapak baskısı: Kulis Matbaası

OSMAN TÜRKAY

KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

— Şiirler —

YEDİTEPE

YAYINLARI

YEDİTEPE YAYINLARI : 217

Nuruosmaniye, Mengene Sokağı
Yeni Han, No. 21 İstanbul

P.K. 77 — İstanbul

(Telefon : 22 74 73)

Bu kitap 1975 yılı mart ayında İstanbul'da Asya Matbaasında dizilmiş, Haşmet Matbaasında basılmıştır.

HER GECE BU SULARDA

Her gece gölgem gezer bu sokakları.
Bu kent büyük. Oysa ben
Dünyanın yedi denizinde suları dinlerim.
Gölge bu, düşünen ışık, beyin değil;
Gelir bir gök bilgini, upuzun elleriyle
Bir dağda teleskop kocaman gözleri.
Ben sularda dünyaların batışını seyrederim.

Durup bir göz atarım balıklara, salt bakmış olmak için.
Bir bulut görünür ay ışığında, belli ki 2000 yılı,
Bir ışık parçası tireşir ufukta;
Derim: Uçak gemisidir, yüzen ada!
Üstüme çevrilir birden savaş başlıklı füzeleri
Der ki: 2500 yılında düşünen insan!
İşte o an beni konuşan sularda kıyamet kopar..

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Kentin sokaklarında gölge olan kim?
Dünyamız nereye göçmüş, bu yer bizim gezegenimiz değil;
Bu canlı yaratık hangi ateşten kopmuş?
Kadını kadın, çocuğu çocuk değil!
Sorarım yaşlı sulara ben neydim
Tanıtır kendini tüplerde satılan döl!

Kuşkusuz bu dünya böyle değildi daha önceleri;
Sulardan dinle onu yoğuran kim?
Ben bir gölge gibi gezip tozarken kenti,
Bir bankanın kocaman kasasından çıkan fabrika yüzlü
Kâğıt paralar, değerli taşlar, der ki:
Havayı sen zehirledin, suları sen kirlettin!

Aldırmamaya yeminli, gezerim sokakları yağmurda;
Bakarım katiller insancıl, hırsızlar erdem öğretmeni...
Derim: Vietnam'ı ben yakmış olmayayım!
Mozambik kıyımını yapan kim Bay Açık Deniz?
Kuşkulanırım kendimden; doğruyu öğrenmek için
Bu akşam televizyonda hangi komedyeni dinlemeliyim?

Her gece gölgem gezer bu sokakları;
Ben dünyanın yedi denizinde suları dinlerim.
Gelir zamanlar, gider yıldızlarla evrenler,
Yenilenen ilkyazlarda yenilenen çiçekler gibidir inanışlar.
Şimdi ki hep bilginsiniz, inanılmaz
Bir özdek yapısı kuruyorsunuz
Kıyamet gününü incelemeye elverişli;
Bense beyin düzeninizi değiştirmekteyim
— Yaşatmak istiyorsak, yeni bir ad bulmalıyız
Tanrıya, İnsana, Evrene!

AÇIK DENİZLER AĞIDI

I

Toz mu olaydım? Toprağın özü, ışıl-ışıl, göz-göz
Nasıl savrulurdum fırtınalarla kızgın çöllerde?
Toprak, kişinin tüm umudu, sonsuz sevinci
Ölümsüz çocuğun, hem de nasıl dinç
Işın parçaları uzay karaltısında;
Umut, batmış bir ulu kara parçası yüreğimde,
Bir uygarlıkta masal yitik Atlantis!
Yitmek ne demek bir depremle!
Suyun ansızın kabarışı, soluyuşu...
Budur işte anlam, özdekte duygu;
Coşmuş doğa, coşku yıkım demektir,
Bir yürekte kaç milyar kabarış
Umut, geri gelmiyecek dünya,
Ak yalaz, dinmiyecek özlemlerimde yitik Atlantis!

Gökyüzü çatladı mı bir kez, bölündü mü yıldızlar
Kükreyip yuvarlandı mı açık denizler,
Uğuldadı mı gömütler, toza döndü mü dağlar
Gün ışığı ne ki bu ölümlü kişiye!
İnsin gecenin karanlığı, suyun arıklığı
Ölmek tanın ışığına göç etmektir.
Düşlerimde batık umutların ışınları
Eşit, soylu, uygar
Sonrasız yitik Atlantis'in masal-akı insanları...

Gün ışımasın artık, yıldızlar çarpsın yıldızlara;
Burası ne yerdir, ne de gök; şimdi
Suyun yası, granitin türküsü, yosunun en mavisi
Oyar mermer sütunlara nakış-nakış yüreğimi;
Gelen gider, giden görmez, budur benim üzgünlüğüm.
Bir titreşimdir insanın, doğanın, ölü suda yüzü.

Ben ozanım; ışığın bilinci, yerin ruhu!
Ey doğa, ey gök, ey su, inanın ki ben ölmem
Siz göçüp gitseniz de; bir gün bir tozun
Görünmez gölgesiyim, külüyüm yanan sevilerin,
Evren mangalında yıllanmış közüm,
Bir başka gün elektronlarıyım atomların
Tüm yıldızların ışıklarını ben yansıtırım yüzünüze!

Ey gece, ey ölümlerin karanlık mağaraları
Görmedim mi, bilmez miyim
Takımyıldızlardan daha dün gece seyrettiğim
Yitik Atlantis'in ışık yüzlü insanlarını...

II

Onlar benim kentlerimdi
Hem nasıl aydınlık
dev yapıları dağ-dağ

Bir yapı tüm kent
Gök mavisinde
görüp ağladığım

Onlar benim insanlarımdı
Uzun boylu, gök gözlü
saçları dağınık

Onlar benim sokaklarımdı
uzun, parıltılı, geniş
Mermer aklığında düşlerim
Milyonları götürüp getiren taşıtlar
binlerce duruş, binlerce adım

Mavatme, dağaltı kenti
Deniz yosunları
Ben denizaltı dağlarında doruktan doruğa
Açık denizler evrenini gezerim

III

Melburn, yiten umut, gelecekteki gemi.
Soğuyan ağrılarımda donup sertleşen lav:
Bir bulut ordusu, düşüp toz-toz
Çarpar yürek-yürek
Açık denizlerde binlerce volkanik ada.

Sular, su değil, sanki buğu-buğu ışıltılardır uzayda;
Ağıdı yanık, şavkı mavi bir duman,
Açık ağzı, ölümün sesi, yüzü yas;
Hep benim başka dünyalarımın en güzel insanları...
Oralarda gök daha mavi
Kadınlar kristal avizelerde hem nasıl daha bir ince aydınlık,
Mor bir özleyişte düştükçe sulara pembemsi saçları.

Ben giderim, sular ölür
Her dönüş biraz gülüş, biraz yas.

TECCALIN TÜRKÜSÜ

Nice belirtiler göründü, ben ki oralarda bir gezegendim
Yer neresi, zaman kaç, insan kim, doğa ne
Uzay hangi beton yapının karanlık penceresi
Burası bir uzay limanı
Her tel bir telin içinde başka titreşim
Her sayı bir kent, her ses kibernetik
Devce gelişmiş bir ulu beynin sayı-dışı hücrelerinde
Sen, ben, o: Bir kıyamet günü görünüşü
Çölde deve, gökte Teccal! Susamış çirkin dev:
Su ver!

Burası da kent, yapıları gerçek, kuşları
Öyle yüksek uçar ki görünmez kızıl cehenneminden
Korkunç bir manda gibi böğürür dünya
Bir tuhaflıklar evreninin ortasında
Çalar çanları, kıvılcım gözleri, deniz fenerleri
Bir kaya yuvarlanıp düşer gürültülerle boşluğuna
Ben ki ışığı niteleyen hızım
O kentte bir gezegenden bir gezegene gider gelirim

Islak bir kış günü sis çökerken ağaçların köküne
Karıştırıp rasgele çocukların çığlıklarını kuş seslerine
Hampstead'de çıplak bir ormanı göğsüme çekmekteyim
Zaman ile çılgınlık çizgilerinde bir ileri bir geri
Her taraf hep beton, hep anten, hep fabrika fırını,
Her yer kazan, kepçe, ateş, fırtına
Diker uzun kulaklarını, sanki agustik, bu mu o eşek
Ki anımır bir başka ölümün korkunç dünyasından evlerimize

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Yaşamak başka; inanmak, düşünmek, görmek başka
Bilmek bir acıyı sineye çeke-çeke
Burası da bir kent, imgesi kapsanmaz
Ateşin kurduğu madensel sokaklar, çelik yapılar
Gezinir köyleri kentleri trik-trak
Hep zebellâ, değişir biçimleri, sarı bulut, kara duman
Hayaletler, ateş sütunları, mantar-mantar
Gökyüzüne çöken karabasan
Yanan bir dünyada alevden bayrak

Çölün korkunçluğuna daha hangi çağlarda gidilecek
Kuma karışmış sıcak kanda mıknatıs gibi
Çeker beni, çeker bu ulu kentten petrol ve kum dünyasının yüreğine
Hangi yalvaç'ın bildirisini dinleyecek bundan böyle
Musa belki de Tur dağında bir anten
Muhammed, Sam 6 füzeleri, «Tanrı Uludur»
Bir korkunç gürültüyü sayıklar Arap ve İsrail oğulları

Bırakıp uygar kentleri, aydınlıkları
Sana geliyorum yaşamak için ölen insan

SULARA İKİNCİ AĞIT

Ne Guernica, ne Dresden, ne Hiroşima
Ne Vietnam'da köyleri, kentleri küle çevirip
Dumanlarla, alevlerle harman gibi
Savuran yeni savaş çarkı
Ne kırım furyası, ne kıyım makinaları
Ne kan banyoları, ne gaz fırınları
Ateşin türküsünü yakar sular kadar

Nice zamanlar geçti, dönmedi Mesih!
Galile Denizi bir turuncu toz bulutudur şimdi
Giden gelmiyecek, gelen beklemiyecek
Çok belirtilerin içinden geçiyoruz, yararak
İkiye bölerek, yalaz-yalaz tutuşan denizleri
Yıldızlardan bizi gözetliyenler mi var
Tavlanmış demir, eriyen çelik gibi gökyüzü kızardı
Gören bilmiyecek, bilen söylemiyecek
Işıklar gelecek, düşecek yapraklar, buğu olacak sular
Hani nerede Vladimir, Estragon, Pozzo ve Lucky
Godot karşı-evrende beklemekten çatlıyacak

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Evrensel bir hortlağım, gece ülkem
Dünyalardan dünyalara atlayıp geçiyorum
Ve kulağımı denizlere veriyorum, dinliyorum
Duyan ağlamıyacak, duymayan düşünecek
Bakıp ölü sulara ürperecek

korku
katı bir yürekte çarpıntı
donuk yüzlerde ak
kayalar gibi çatır-çatır
çatlayacak
sular öldü
ırmaklar
yitik denizlerin yataklarına
ateş
duman
kül
ve
kıvılcım akacak

Artık unutulmaz güzelliği bir düş
Çağıltısı yanık türkü
Deniz yok, denizci yok
Bu gemiler hangi fırtınalarda kayaya çarpacak
Hangi sularda yüzecek
Hangi sulara batacak

YEDİLİ

I

Gecede ses, ulu mağarada karanlıklar
Yıldızdan yıldıza ışık titreşimleri yansır
Sıtmalı bir sayrı kişi; ateşi yükselmiş,
Terli gövdesinde çarpan kalbini dinler:
Bu, bir uygar insan görünüsü belki de Treblinka cehenneminde
Külü, yaratılmış olduğu kilden çoook başka
Söner o yalan mağaranın sonsuzluğunda masalı

II

Yön verir kendiliğinden iri kulağına, sanki bir dağda
Tüm evreni dinleyen radyo-teleskopmuş gibi
Çünkü insansa, ki gerçekten insandır, duyar, düşünür
Bilecek şaşmaz bir kesinlikle, o da bir evrendir

Bakıp kendi gölgesine dilerse gelir
Elçi o karanlık mağaradır ki sonsuz
Başka mağaralardan gelen belirtilere kulak verir

Çünkü her göze perde böyle iner

III

Şu bizim samanyolumuz var ya, biz de içindeyiz
Harmanda dövende koşulanlar meğer bizmişiz
Gitmişiz, gitmişiz, bitirememişiz

IV

Siz evren dersiniz ya
Benim çizdiğim çizgilere, yüzünüze serpiştirdiğim beneklere
İşte dün gece ben sizin hiç bilmediğiniz gezegenlerde
Bir tohumun içinden çıkıp gelmekteyim

V

Ateş, ışık, kan- evrensel insan
Her düzeyde bir başka suç
Kimdir ölümü ve yaşamı
Her düzeyde ölmeden, yaşamadan yargılayan

VI

Savulun ben şimdi keskin sivri bir kılıç gibi
Tüm evrende ne varsa
Hepsinin yüreğinden geçeceğim
Budur kuruluşta mekanizma, yaşamakta sevinç
Ölümde mantık—
Duydum yine kendi sesim yankılandı
Kendi sesimin en uzak gökderesinden

Hortlak, niye öldün sen
Işığın arık gülüşünden

Her göze perde böyle mi iner?

VII

Mağara öyle karanlıktır ki, bir evren
Yuvarlanıp gider bir boşlukta başka evrenlere
Niye benzin solmuş, niye bunca korkmuşsun
Seni kimin, ne zaman, nasıl, nerede
Tutup öldüreceğini bilemezsin ki

Bu boşluklarda çatlayan tohuma zaman diyen kim
Özlemi yüreğine saplayan bıçak ne
Bu gölgeler, bu ışıklar, bu ağaçlar, bu çiçekler
Bu kösnül kadın memeleri, bu çocuk sesleri
Tüm evreni başka evrenlerde yöneten sıkıdüzen buyruğu mudur

Her şeyin ne olduğunu sezemezsin ki

ÇAĞDAŞ İNSAN ÜSTÜNE ÇEŞİTLEMELER

I

Bir çağda, bir ülkede, bir kentteyim ama
O zamanlar hiç denenmemiş, bilinmemiştir.
O yerler ki kapsanmaz evren sonsuzluğudur;
Masal mıdır, gerçek midir? Nedir? Duyulmamış, görülmemiştir.
Kafa, gövde, kol, bacak, ışıl-ışıl gözler;
Evet doğru, ama bu, bizim bildiğimiz insan değil.

Durdum, o konuştu, kendi dünyasını aydınlatan
Bir başka güneşin ışınlarından. Sözleri,
Doğal sözlerdi, her sözcük nice anlamdı,
Dili bir tuhaftı; yıldız gibi, güneş gibi, evrensel
Her sözcüğe kulak verdim, öyle duru, öyle ak
Bu bir evren diliydi, duyduğumu
Annem konuşsaydı bu kadar anlamazdım
Aradım o sözlerde sizi, siz neredesiniz yeni çağ insanları?
Sevgi nerede, yürek tellerine vuran çelik duyarlık?

— Ben sustum, gökyüzü çınladı sessizliğinizden...

II

Ben böyle masal dünyamda yaşarım her gün
Şiirin büyüsü karanlığa yönelmektir. Öyleyse ne yaparım?
Yedi deniz üstüne yedi direk dikerim
Gökyüzünü başımın üstünde sevimli tutmak için!
Oluşta neden sorulmaz, ama sorarsanız, yanıtı hazır:
Kendi öz oğlu nasıl ayartmışsa görüp çırılçıplak Nuh'u
Biz de öyle bir zorlu ayartılmışız!
Helen'in ırzına hâlâ saldıran kim? Nerede Paris?
Kleopatra'nın göğsünü ısıran yılan ne
Bizi bugünlere hangi yollar getirmiş

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Bakın örnek ne çok:
Otomobil, uyuşturucu zehir, televizyon, sinema
Cinsel yaşam, çıplaklık, açık-saçık yayın
Güzelleşme ameliyatı, mutluluk kapsülleri
Artık-değer üretmek, tüketime yaslanmak
Kalp nakli, seruma aşırı güven, okullarda cinsel eğitim
Takma saç, sevişme ilâçları, güçlülük hapları
Nüfus patlamaları, nüklear savaş, silâhlanma yarışı
Hava-su kirlenmesi, azar-azar zehir
Hep bugünün gerekleri, hep bugünün gerçekleri
Güneşin her sabah doğuşu kadar doğal.
Kimdi ama gecenin içinden gizlice gelen?
Neyin sınırı üzerindeyiz şimdi biz?
Hangi hücreleri daha canlı tutmak, nasıl sevişmek?
Donmuş örgenleri laboratuvarına alan kim?
Bir robotun iri gözleriyle
Atomların gizli dünyalarını dolaşırcasına
Sık-sık oluşan, kendini tekrarlayan
Para-ruh bunalımları, intihar salgını
Sürekli vergi artışları
Bir çılgınlığı durmaksızın çoğaltmaktadır.
Bir sara nöbeti, bulantı, kusmuk gibi anlatılmaz bir şey
Gezip tozaraktan birer-birer ulu kentleri
Döner kendi iç evrenine: Örneğin, yerin kabuğundaki maden
Betonun soğuk rengi, ölünün yüzü, çeliğin sesi

Birileri var, konuşur tiz perdeden
Bense kulağımı yerin yüreğine bastırıp
Dinlerim her dakika ırzına geçilen dünyamızın iniltisini
Başka dünyaların ötesinden
Sömürgenlerin emdiği pörsük bir meme gibi.

III

Sıvışıp tüymem mi gerek
Beni gözetleyen kim o uzak gözlem kulelerinden?
Konuşurum, onun ağzından çıkar benim sesim.
Sonsuzluklar mavi bir kuş kadar kocaman
Boşluklarda böyle mi öter
Tüm evren operasında soprano örneği
Gelmiş bir görüntü, oturmuş yedi sütun üstüne
Bana beni anlatıyor.

Evet kabul
Marshall McLuhan da, Chomsky de, Levi-strauss da
Bugünün gerekleri: hatta televizyon reklamları da
Korku da, yıldırma da, kavga da, hava korsanlıkları da
Ama dahaları var: Örneğin hormon tedavileri,
Cinsiyet değiştirme çılgınlıkları
Cinsel törenler, büyüler, kan cümbüşleri
Kösnü, tenin sarhoşluğu, zehir akan ırmak
Evet bunlar bugünün gerekleri;
Takma örgenlerle çiftleşme, seks pazarları
Yerde-gökte durmadan artan taşıt kazaları
Kromozom araştırmaları, kan-döl bankaları...
Ama şu da kesin bir gerçek:
Bu yampiri çağda biz, kendi özümüzden çok
Einstein'a, Freud'a, Marx'a güvenmişiz
Gelinlik çağındaki körpe kızlarının ayarttığı Lut gibi
Biz, bu çağın insanları, öyle bir zorlu ayartılmışız ki
Gelmişiz yedi deniz üstüne yedi taş sütun olmuşuz
Bakmışız bir boşluğa ki dünya değil
Ak ışın çıkar mı sönük közden?

IV

Dinledim özümün yankısını, tümünüzün sesini
Oysaki biz çoktan ölmüşüz.

ORMANDA BİR AĞACIN KENDİ AĞIDI

Her gün böyle tırmanır gün ışığı dal-doruğuma
Nisan güneşlerinde çisil-çisil yağmur serpintisi
Kökümde bir kara duman: Uyanırım gecede gökyüzünü
Açar bir başka samanuğrusunu her tomurcuğum
Görmez gizini ak suyumun, gözleri kıvılcım
Salar baltasını kaba elleri, bu nasıl yangın
Alabildiğine kofluğu, hele «ben»i
Duyarım kökümde bir tel kurur

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Sonra çirkin bir ses yayılır
Ulu kentlerden ta dağlara, ormanlara değin:
«Ey açık artırma tellâlları, büyük reklam şirketleri
Yayıncılar, sokak satıcıları, yampiri gözlü bilgin
Siyasa cambazları, parlamento akrobatları
Televizyon aktörleri, uslu kişiler, komedyenler
Ateşi tutan kimin elleri ki böyle kocaman
Bir soru: «Nobel'e bu yıl kimleri aday göstermeli?»

Günler geçer, geceler döner kuşlarla her yaprağıma
Yanmayı, duman-duman tütmeyi göze alsam da
Uyurum uykumu, bir genişlikte, uzay olduğum
Bilmezsin şimdi hangi kösnük tanyerinde
Emdiğimi esrikliğini, kımızını, ya da kısrak tüyünü
O bilmez dumanlarım içindeki anlamlarımı
Kıvrımlarımı düzenleyen bakışımı
Yıldızların bile soluğumda bunca üşüdüğü
Ay ışıklı bir kış gecesinde
Tutar beni aynası bir taşıl
Ya da benzetgen bir insan kafası gösterir

Derken kutsal betiklere yaslananlar olur
Korkup kendi yaktıkları ateşimden
İri, lastik ayaklarla develer geçer gibi bir çölden
Bayrı görüntüler yakarır bağışlansınlar diye
Ama bu, boş bir çaba, çünkü her yalvaç
Bir sihirbaz kesilir bir başka sirkte
Kişi atomun her ögesine kendi yatak odasıymış gibi girince
Yalvaç ve tansık ne kâr eder!
O zaman bir robot ordusu
Kurup yeni beyinlerini devce çelik gövdelere
Tüm insanları kaş ile göz arasında
Bir başka gökyüzünde buğulu bir ışığa çeviriverir ·

Duman böyle konuşur: Bir belirti, bir anlam
Bir garip ağaç yanar, kül olur
Kuş ötmez kaç evrende, kaç bitkisel yaşamın yıldızları
Bir mantığı heceleyip kıvılcım-kıvılcım
Duymaz kimsesizliğimi, ya hele şiirimi
Alır bozar onu usu, hem de «ben»i
Tut beni Kerem, tut beni Yunus
Düştüm kıl üzre
Son yaprağımla sevgiyi yanıyorum!

—Bu ormanlara benimle evrenlerimin
Külünden doğacak çocuklar tırmanacak!

HANGİ HIRSIZIN KASASINA GİRECEK DÜNYA?

Hırsızlık yalan kadar doğal bir şey, belki de erdem
Ama yine de yasaklanmıştır güçsüzlere, tıpkı
Bir genelevde aranan onur, yiten tutku gibi
Yasaklayanlar paranın değerini bilenlerdir, malın iyisini...
Kuruyan denizlerde tuz, suya yakılan ağıt
Denizde ve karada, havada ve uzayda
Tüm yaratıklar bir büyük hırsızlıktadır

Kimdir varlıklı, nedir para kesen makina
Bir kişi, başka kişileri çalıp sömürecek
Başka kişiler bir başka avcının çantasında keklik
Böcek ilkyazı sömürecek; ilkyaz, sonyaz
Derken yıllar yılları, çağlar çağları
Göz göre-göre cebinizden güpegündüz
Hafifçe çekilen cüzdan örneği
Bu dünyayı bir gün kimileri yürütecek!

Bu bir gerçek
Mafia, Tumpamaro, El Fetih, Kara Eylül
Büyük tren hırsızları, küçük dükkân soyguncusu
Çalışma, yaşama, yeme, içme, ölme vergileri
Hamamda, tuvalette, gemide, uçakta, düğünde
Gazetede, televizyonda, sinemada
Hatta mahkemede, mecliste
Camide, kilisede, havrada, evlendirme dairesinde
Niçin bu kadar çalınmak

Şimdi dünyada üç dev hırsız
Birkaç düşünbilim, birkaç öğreti, şöyle-böyle siyasa
Toplumbilim, teknikbilim, tutumsal dizge
Hiç bilemediniz beş-on uzay taşıtı, halkla ilişkiler
Nüklear savaş başlıklı silâhlar, savunma bakanlıkları
Kuramlar, bunların usta uygulayıcıları, o akrobatlar...
Hırsız güçlü, dünya da büyük olunca
Onu yürütebilmek nice karmaşık durumlar yaratır elbet
Çünkü bakınız nasıl inceleyerek denizleri, karaları, havaları
Onlar nasıl çatışık, çok kıvrak, bir üçgen kurmuşlar
Gidip geliyorlar, gülüp eğleniyorlar
Kapak mantarları, şampanya köpükleri
Gülüp yaşıyorlar ama, bu gülüşler sonunda
Yalnız biz değil, gökler de meraklanıyor
Acaba bu oyun sonunda kim kimi atlatacak

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Bu dünyanın tüm hırsızları
Düşününüz bir kez üçgen biçim ne demek
Bir dev hırsız ötekini çekmekte yanına
Öteki dev hırsız daha ötekini
Bu işde biraz daha kuram ve uygulama gerek
Büyük düşünce, üstün toplum, uygulanmıyan ilke
Hız ve güç, aşırı gelişmiş sanayi, çok verimli tarım
Ama mademki insanız bilmeliyiz
Dünya bu üç dev hırsızdan hangisinin kasasına girecek!

SODOM-GOMORE

Kızıl bir bulıta büründü yeryüzüne düşen gölgeleri
Bastılar çölün kumuna, kulakları kendi gezegenlerinde
Bir yeni dünya yaratacaklardı, yeni insan soylarını
Yerin kızı, göğün uygar-ışın yüce insanları
Lût gölünde buğudur kösnü
Bir külrengi su tüm evrenin gözünde yaş
Alınacak ne öç kaldı, verilecek yıkım
Lût Babayı düşünmekteyim şimdi
Bir atom denizaltısında, savaş başlıklı füzelerde
Sular akıp gider kaç yöne bu yeraltı ırmağında
Kaç yöne koşar bu denizaltı dağının granit dorukları
Ne köpük, ne yosun, ne kaya, ne kum
Bir düşüşte kaç açık deniz senfonisi
Ateş taşıyan ellerde hep ateş yüklü
Bilim, insan usu, tutku, hınç, üstünlük duygusu
Gelgeç isteklerde yıkımla şeytanca ışın
Burası da bir kenttir, bu evde de insan yaşar
Akar gider çılgınlıklar her sokaktan
Bir mantığın dağından akan düşünce ırmakları gibi

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Burası da bir kent, duy kaç taşıtın homurtusu
Karışmış yatak odalarındaki kösnül çığlıklara
Baygın, yitik bir inilti
Bilimden hangi gizlerimizi saklayacağız
Neyi vereceğiz, vere-vere neyimiz kaldı
Eğer insansak, yakalanıp iki kıskaç arasına
Durup erkekçe bir sabah tan atarken öleceğiz

Burası da bir kent, burada da bir gökyüzü var
Burası da bir güneş dizgesinde bir gezegendir
Burada da suç işlenir, ceza çekilir
Ama suç ne, ceza ne
Bir evrenden bir başka evrene gelene, yaşamadan ölene
Burada da tanrı kim, burada da yasa ne anlam verir
Burada da çıplaklık, kadın, zehir, çılgınlık
Açın pencerenizi, görün
Sizi gözetleyen bulutsu gözleri

Dedim: Deniz alsın götürsün bizi
Suyun zamanı, uzayı geniş
Bir gemi gibi alsın götürsün yıldızdan yıldıza
Alsın götürsün yosun tenimizi, yüreğimizi, gözlerimizi
Ayın şavkını incelesin, gecenin gizlerini öğrensin
Çünkü kurumuş tuzlu saçların denizsi kokusunu severim ben
Tenin kösnül yumuşaklığını, dişiliğini
Getirir insan soluyuşlarıyle dolu deniz meltemini
Günah dediğimiz o suçluluk duygusu karmaşıklığından

İnsan, gökçe, hepsi de birdir
Belirli bir uygarlık düzeyinde
Edindiği üstün güç, dinmez öç
Gururu besliyecek yumruk gibi
Bir yıldırım, bir parlayış, yangınlar yalaz-yalaz
Hep devler gibi kükrer bir kasırgayı
Ağzı ateş, soluğu ölüm
Ta Sodom ve Gomore'den bugüne değin duyulur gürleyişleri
Bu ulu yangında tutuşan kandır, petrol değil
Lût denizinin ağrısı çökmüş Pasifiğin zonklayan yüreğine
Yürür yalın insan ayakları güneşin doğduğu yöne doğru
Yürür sularda ölü ayaklar
Ejderin hıncı, bir evrensel yangın olan dişleri
Dağ patlaması gibi kabaran öfkesi
O dünyalardan ne hünerler geldi bilmez miyiz
İşte azman bir sedir ormanı gibi
Göğe açılmış tüm ellerimiz
Hiroşima'da da yanan biz değil miyiz

KIYAMET GÜNÜ BİLDİRİLERİ

I

Ortalık ıpıslak: Nuh mu bu gök denizinden işeyen?
Şeytan bu yatak odasının en sinsi lambaları
Sokaklarda erdem üstüne konuşanlar var
Parmaklar cehennemin kapılarını açacak düğmelerde
Gökyüzü kızıla bürünmüş, bu tuhaf renkte
Homurtular, insan sesleri, korkunç kurt uluyuşları
Durmuş katı-ateş bir boğa evrenin ortasında
Böğürür yerleri ve zamanları bilinmedik boyutlara
Bir akan yıldız, bir parıltı ki kapsanmaz
Hızında uçan yıkım buyruğu bir robot
Gelen bir kozmonotmuş, İsa değil. Sonra
Yinelenen bir sessizlik çın-çın
Bir kahpe ki zaman, soluğu alev
Sesi hırçın; kaltak

Dedim: Hangi çözümsüz giz getirmiş kızıl güneşini
Açmış sayısız kan damlasının renklendirdiği çiçek
Ölüm modası geçmiş bir harmaniydi omuzlarından
Ayaklarına doğru bir iç gürültüyle akan

—Öyleyse soyut varlığını somut insan beynine aktaran ne
Ki uzanır bir eli yiten eşyaya, bir eli ölen ruha

Dediler: Demir gibi gerçek çelik gibi sağlam olmak gerek
Özdeğin özüne yöneldiler, hem de ne inançla
Bildiler bu dünyadan öte ne varsa
Ama kirli kanda yıkımı, kinli yürekte kıyımı önleyecek kim
Doğrular bir büyü gibidir kuşkusuz
Sarar insan özünü aydınlığınca en ince yerinden

Dedim: Güneş yüzünü göster! Bulut gizli kal!
Uygarlığımız baştan sona skandal!

II

Bir ses ki
Toza dönüşmüş insanın buğulu son ışıltısıydı
Ölüydü, işitilmez bir yankıydı, suda görünmez titreşimdi
Palomar dağında korkunç gözleri gökyüzünü dolaştı
Ölü suyun sesinde ölü damlacıklar
Bense iki güneş dizgesi arasında bir Pasifik Okyanusu
Uzayda sonsuz ölü sularca dalgalandım

III

Ekin, incelmek demekti oysa, nerede o iç aydınlığı
İşte bir uygar yaşam görünüsü
Çökmüş üstümüze gökyüzü bir karabasan
Kalkmak kolay mı, bu ağırlık altından nasıl kalkmalı, doğrulmalı
Suçluya ödün, kösnüye kamçı, genç kafalara afyon
Öyle birikimler içindeyiz ki
Durun, iyice görün, nasıl
Bir sözcük yadsır öteki sözcüğü
Görün mantık nasıl yutar
Bir ölü suya dönüşmüş yakarışlarımızı

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Evet, bir «doğru» vardır
Ama saymaya kalktınız mı milyarları aşar
Duyuyor musunuz ateşin getirdiği uyumu
Belli ki siz o betiklerde değil tüm evreni
Hatta bu mutsuz gezegeni bile bulamıyorsunuz

«Mutsuz» dedim, bu rasgele bir niteleme
Oysa biz bugünün masalları
Kaç çağı bir ömürde yaşamaktayız
Geçmiş ölü denizlerin seslerini duya-duya

Mutsuzluk ne büyük aldanış
Gelenler yanlış görmüş, gidenler bakın ne yalanlar bırakmış
Koyun gibi ah ne kadar aldatılmışız

Bir kentteyim şimdi sizin gibi
Hangi radyoyu, hangi televizyonu açsam
Hep yalan, hep reklam
Görürsünüz siz de benim gibi
Biçim değiştirerek geçen şu bulutta ne ışık var

Kuşkusuz nice düzeyde
Yüzen ışıklar, koşan sular var
Siz alev olmuşsunuz
Çığ gibi düşüp dağılıyorsunuz
Ben kendimi bırakıyorum sulara

KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

I

Dağların kocaman yüreğini, suların gürleyen sesini dinlediler
Nice uzak dünyalardan iri teleskop gözleriyle ışıl-ışıl
İnsanın ruhunu, özdeğin iç yapısını incelediler

Zehirin etkisi; ışığın, hızın yıkım gücü ne
Güneşleri çekerek altlarına dörtnala koşan atlar gibi
Baktılar bir yaratış eyleminde insanın gözlerine

İki karşıt evren gördüler: Biri ruhun sonsuzluğu,
Öteki usun sınıflayan, kısıtlayan yargı düzeni
Sordular: Usun gökleşmesi mi, ruhun buğulaşması mı ulu

Gök dizge demektir, buğu değişimde sınırsızlık
Tanrılar da bulut-bulut, duman-dumandı belleklerinde
Şimdi dağıldılar mı, nedir ki gökyüzünde bitmiyor bu ıssızlık

Eğildiler baktılar. Dediler: Bu gözlerde ateş var

II

Sonra bir dünyadan bir dünyaya bir ışık yansıması
Olan anlakları konuştu kulağıma. Bildim
Bu son belirti, tek ayak üstünde duran Hint tanrısının yası

Kurtuluş ne Dharma tükenip ölmekte olana
Evren kurumuş, insan boşalmış, doğa pörsüyen meme
Ki çürüyüp dökülmede Ateş Tanrısının kursağına

Yedi güneş doğmuş, yedi kızıl gözlü canavar
Emdiler özsuyunu ovaların, dağların
Emdiler yedi denizin suyunu, kuruttular

Şimdi bir tuhaf yerde, bir başka zamanda
Durdum kıyamet gününüzün gözlemcilerini seyrediyorum
Ateşle suyun, ışıkla karanlığın buluşacağı o belirsiz alanda

Düştü her yana karanlık, Kalki ya da bir ölümde korku
Kırlar göğerdi, Brahma söyle lotüs doğmayacak mı?

III

İşte görüyorum gözlerin bağlı kara, kalın bir bezle
Tiril-tiril titriyorsun seni götürdükleri işkence bodrumunda
Ben ki seni tüm evren sanmıştım, hele bekle

Ben söyleyeceğim, onlar gözünü çözecekler
Benim buyruğumla maskeli yedi yargıç
Gövdeni yargılayacaklar, ruhunu kurşuna dizecekler

Çünkü ben istedim de kurudu dünyanın tüm kaynakları
Ben istedim de çoğaldınız milyar-milyar
Paraydı oyunun adı, o kumar masasında kolunuzu nasıl büktüm

Ben ki simgesiydim tüm yeryüzü uygarlıklarının
Yıkım ve kıyım gecelerinde kan ve işkence delisi vampir

IV

Maskeli yedi yargıç, yedi ölümcül silâh örneği
Durmuş kendi dünyalarındaki gözlem kulelerinden
Nişan alıyorlar, acaba bu silâhlar kimlerin dürbünlü tüfeği

Durmuşlar, nişan alıyorlar iki ışık arasındaki karanlığın ötesinden
Kan fışkırıyor, bu vurulan kimbilir kimin yüreği
Ki bir anlam çıkmıyor dünyayla birlikte ölen sesinden

Durmuşlar, nişan alıyorlar, ama bu silâhlar
Hep böyle susup konuşacaklar mı
Konuştukça acaba kimleri ateşle yargılayacaklar

Sordum: Lotüs açmadan önce Brahmanın göbeğinden doğacak
evren ne
Kanın yakarışı çağlayıp indi yüreğime

LONDRA'NIN İÇ EVRENİNDEN

ON KARTPOSTAL

I

DÜŞLER DURMALI, DÜŞLER!

Bir güz ortası tanının alına karşı
Waterloo Köprüsünde durdum yapayalnız
İki ayrı görüntünün renk yoğunluğunu
Kıyaslayan gözbebeklerimde Big Ben
Bir ulu tayf gibi belirip baktı gökyüzünden aşağıya doğru
Tuhaf sesler çınlatarak benzersiz dünyalardan
Bir ölü titreşimler denizi yansıdı
Firuze parıltılı ufuklardan, firuze yapılara
Her tanyerinin dölyatağında beni astıklarında
Parlayıp belirsiz ufukların idam sehpasından
Bir pembe ışık gezinir yalaz-yalaz tutuşan gökte
Sayıklar elbet öteler, sayıkladıkça gökkubbesi
Yıldızlar elenir sulara
Akar duyulmamış bir müziği açık denizlere
Yıldız demetleri: Mekanik, tedirgin benliğim
Kabarıp çağlar akıcı bir dil gibi
Zamanı ışığa çevirerek
Evrenin yanmakta olan göbeği kadar somut
Ne zamanın tüm boyutları.
Ne de ışığın hızı
Düşler durmalı, düşler
Çünkü bir kez daha doğacağım
Gecenin kanayan gömütlerinden

II

ÇALKANTILI BİR GÖRÜNÜ

Artık doğanın eylemi tümlenir
Ufkun erdenliğine yapılan saldırı daha belirginleşir
O yapısal kuruntudaki en hayvansal güç
Ya da gölge-ışık oyunları bağlaşık işlerini görür
Doğa kaltağının açık-seçik, çılgın, hortlak dili
Saldırılan ufukta kanayan yarı-saydam zar
Yiten kızlıkların, yorgunlukların gündoğumu
Yarı-uyanık, sabah aydınlığında esrik, gözler
Charing Cross Köprüsü, Victoria Kıyıları
Uyuklayan yapılar, küflü, kömür tozlu avlular
Parıltısız hışırdayan karanlık suları Taymis'in
Buğulu tekneler, yedekte çekilen gemiler, sallar
Bu pembe ışıkta bilinç dışı
Dinler doğan günün yürek çarpıntısını
Kabarmış, azgın, tufanlı, bir hoş
Ya da derinden gelen bir ses: Vahiy!

Üstsel sayı örneği ama daha çok dıştan gelen
Sağdaki küçük parkın uzun, yaşlı ağaçları
Kuru yapraklarını dökmede kasım ortası yellerine
Nil kıyılarından getirilen dikilitaş
Piramitlerin düşlerini yansıtmada
Taymis'in karanlık, durgun sularına

Bir güz sabahı
Waterloo Köprüsünden gözün ilk bakışta görebildiğidir bu
Ama düşler, gitgide bölünüp dağılır sokaklara
—Evlere, alanlara, parklara

Çalkantılı bir görünüdür bu: Dumanlı, mıknatıslı
Ama o çok parıltılı öz nedir ki
Hızla değişen imgelerini aydınlatır
Tutuşmuş, kızıl ruhunun kutuplarından
Savurup Kuzeyli denizcilerin dağınık sarı saçlarını
İncecik, şipşirin gemilerde
Kuzey Tanı, o Kuzeyli İmparator,
Roma'nın Tanyeri Tanrıçası'nı karşılamada
Zamanın dışında, yeryüzü
Sularının, iklimlerinin buluştuğu yerde

III

ÖLÜMÜN MASKESİNDE İŞKENCE

Şuradayım, taşça suskun, kıpırtısız, Waterloo Köprüsünde
Yıldızlar çatırdar, belirtiler gelir
Sık yağan ince alevler gibi
Burası yer değil. Yitirdim benliğimi
Bön ve dalgın. Bir intihar selinin baskın coşkularıyla
Ateş kızılı iğne uçlarının ölümcül yağmurunda
Kösnül sızılarla tedirgin, bölük-pörçük, üzgün
Yaşam işte budur: Bir intihar makinesi,
Çeliğin hortlakları, ateşin özü
Bu şeytanca dişli çark, bu korkunç görüntü
Bir karabasan bu hortlakça uzay tansığı
Öyle bir çalımla girer ki düşlerime
Odur sanırım dünyayı döndüren
Odur kanımın dolaşımı

Çeker beni rasgele, çeker bir lâv denizine
Kirlenmiş, cam-cam kırılan havayı kirleten
Zehir, kösnül kamçısıdır sevgi meyvasının
Zaman ile kartalın gözünde
Ah şu yırtıcı ateş kuşları yok mu ki
Dadanmışlar benim evrensel düşlerime
Zaman-yer ilişkisinde onlar ölüm maskeleridir
Bu saatlerde ki seni yansıtan şeyler seyrediyorum
Karaltılı suların yıkım gücünde
Belli ki bir güneş çarpmasındadır ısısı

Dedim: Keşke ölebilseydim altın döşeğinde tanyerinin!
Ölüm yan gelen rahat bir mutluluktur
Yiten yıldızların izinde
Çünkü ne zaman uzansam iki açık deniz arasına
Yüreğim büyür, bir ulu kaya olur: tıpkı Asya!

Yun beni, arıt korkularımdan
Koru benliğimi benimle bu yolları yürüyen zindanımdan
Kimileri şuralarda, şu bizim
Hatırelli güneş ışınlarını beklese gerek
Yargılamak için bir şeyi

IV

YERDE HÜZÜN GÖKTE KAOS

Şu kabaran, dalga-dalga köpüren
Çalkantılı, denizsi coşkular ne kadar özlemli...
Sular kabarmada, sular kabarmada, dağ-dağ
Doğa kaldırmış susku-erinç yasasını
Yuvarlanan bir gürültüde uçaklar
Çok renkli bir havayı homurdamada ötelerden
Uzaklarda bulutsu alevleri yutarak
Görüyorum iç yapısını bu iç evrenin
Sonsuz samanyolları gözlerin kadar dumanlı
Heyyyyyy ateş ateş ateş! Yönelgen!
Ne çok yönlüsün sen!
Yıldızlar yine doldurdu bir gök ırmağınca
Akan konutumu. Orion çatır-çatır çatlamada:
Mineler tutuşmuş, bir gök yangınıdır bu!
Gökyüzü dökülmede üstüme eriyen maden gibi kızgın
Madensel bir ışıltı madensel bir sesin içinde
Kükrer kaba erkekliğini umursuz kulaklara
Nilüfer tomurcuğu içinde yaprakların
Belki de uyumlu dizilişidir bu
Ayın bir yüzünü bizden saklaması kadar ak!

Vivat Regina! Evrenin ruhudur o ki
Ansızın göklerin kubbesini çınlatıverir
İngiltere kızları şimdi alaylı bir gülüşle
Geri itmede gecenin büyülü çağrılarla geçen son ucunu
Benim takımyıldızları arasındaki güz gezintime öykünerek
Heyyyy Venüs'ün gelişen gözlerindeki anlama bak!

Ne plus ultra! Bir köle kaçağı,
Kısılıp yapayalnız kaldım Ayda
Gürültülü bir Londra sabahını bağırıyorum
Yüzümdeki sonsuz maske kadar ulu
Orası Süper Nova'dır, mor bulutlarla fırdolayı

Bırak denizinde yüzeyim uzayın
Kaldırımların külrenkli ışıklarını yürürcesine
Sezdim, düş görmüşüm ansızın
Çünkü düş görmek konmak demektir
Beynine serseri sokak lâmbalarının
Ya da güneşe yumuşak iniş yapmaktır
Ak gemisinde ufuksuz sabahların
—Bu bir başka türün olsa gerek
Yüzer gemi gibi kayan doruklarında gök dağlarının

O gün ki çevirir
Çarpık yüzümü açılan mimozalara
Kıyısında bir başka vahiy olan tragedyanın
Fışkırır dışa doğru belirli aralıklarla
Bu solucan gibi kıvrılan ülkeyi yarattıkça

V

ÖLÜMÜ BİR SEHPADA SONSUZLAŞAN

Sabahın 6'sı. madensel yüreğimin
Yeğinliği, yırtıcılığı delice söylenerek
Kadını, sevgiyi, çiftleşmeyi
Zamanı, daha nice saçmalıkları heceledi
Ağaçların özsuyunu emen zehirin diliyle
Noktalıyarak, arada bir, çılgın benliğimin
İçten, kendi kendine, neler konuştuğunu
Kükürtlü doğu göklerinde dalgacık-dalgacık
Tüy beyinli, delice suçsuz, gök perileri
Serinliklerinin ışınları parıl-parıl
Şimşekçe çaktı Tanyeri Tanrıçası'nın yiten ruhundan
Arkasında gözkamaştırıcı izler bırakarak

Dünya kıvrımlı bir buluttur şimdi.
İşte budur kıyımı mantığın! Demirci
Nasıl dövüyorsa sıcak demirini tavında
Dalgaların devce kabarışları
Vurdu çekicini şu bizim dost gezegene
Martıların kanat vuruşları kadar ak ağlayışlarım
Güz ortasında kuru yaprakların hışırtısı olan sesim
Döndürüp görünmez çarklarını güneşin
Çağırır geceden kalma ışıldakları
Kızılca kıyamet, kanlı
Bir işkencenin bu uğursuz saatlerinde
Sonsuzlaştıkça ölümüm idam sehpalarında.
Şimdi ne ses, ne selenk. Yalnız
Şimşek ve gök çatlamaları: **Kim kimi çağırmada!**
Artık zamanın şarabını içeceğiz
Devce ölçüsüz, ulu tanyeri sürahilerinden
Gece körkütük sarhoş bir sardunya değil miydi
Bizler gibi o sehpada ölürken yıldızlar?

VI

TAYMİS: GELECEK ZAMANLARIN UĞURSUZ MUŞTUCUSU

Cinsel sesler çınladı: Kösnü, yeğinlik, saldırı, kadın.
Bir makine uygarlığı zehir kusan hortlak
Gerilmiş sinirleri kızıl alevde kızıl teller
Hep o ilkel duygular, hayvansal içgüdü
Çalarken yeraltı dünyalarının gece sonu çanlarını
Arabaların mekanik uğultuları yükselip alçalarak
Uyandırdı kentin yaşamını sabah yakarışlarından
Sonra, bunca ırak, kimsesiz yıldızların tanrılaştırdığı
Bir uzay ırmağının ses perdelerince anlaşılmaz
İki samanyolu arasında durmaksızın sallanan
Dil ötesi, şifreleri çözülmemiş kolların
Kabarış ve çekiliş durumlarını gösteren saatlarına baktım
Arabalar yürek çarpıntısı bir ritimle uğuldadı
Eksozlar zehir kustu

Yontulmuş taş yüzlerin rengi olan firuze bir ıslıkta
Yılanla güneş ışınlarının mavimsi sesleri hışıldadı
Binlerce yılan dişi bir anda
Fışkırttı uyumlu aralıklarla bir suyu
Pompalarken yerin dibindeki zehiri
Bir yabansı ses eğilip kulağıma dedi ki
«Bacalar değişmez yüzleridir tanrıların
Ya da yaşamın belsuyunu
Bir tufanda batmış zaman makinesine
Akıtan dölyataklarının gizli borularıdır. Tüm sular
Kabarmadadır şimdi: Doğudan batıya
Ben Güneş'i ve Ay'ı izlemekteyim
Engin okyanuslarda bu kabarış anının dalgaları
Yükseldikçe doruklardan doruklara
Yükselip bozdukça en arı su ve gök çizgisini
Çöken ufukların paramparça düşsel saraylarını
Ezerken hep bu yönü izleyeceğim
Söyleyelim öyleyse, söyleyelim çılgın kentlerin türkülerini
Söyleyelim günahlı türkülerini
Şu deli saçması doğanın, şu yampiri evrenin
Ki mantığı tanrıların kıçındadır!»

Bırak şimşeğini çaksın hâlâ yaşıyorsa Zevs
Vursun yıldırımını
Eski şimşeklerin tanrısı şimdi
Şu beton ormanlarının sinirleri üzerinde
Yuvarlamada gökyüzünü Olimpus'un doruklarından
Gittikçe genişleyen us iklimlerine doğru
Esmer suların altın saçlı sarışın ülkelerinde

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Zavallı Taymis gelecek zamanlarımın
Sudan, çamurdan gömütü
Victoria koyunda kimsesiz gezinirken
Sezinlediğim gelecek yıkımların uğursuz muştucusu

Londinium, unutuşun görünmez bulutları,
Kartal gibi dalarak düzce genişleyen beynime konmada
Bir şey ki Süper Nova uzay gemisi kadar ulu

Bekle!
Az sonra iki elim cebimde
Gezineceğim çoğulluğunda yalnızlıkların
Sönen sokak lambalarınca korkusuz
Sonra ölü tan al ışıklarını salacak
Sevinçlerime acılarıma
Parlamento alanındaki bronz yontular
Işığı oynayan yüzüme bakarak
Nelson sütunu gibi kahkahalarla
Gülecekler halime.

★ ELLİ ALTI

VII

ÜZGÜN GÖLGEMİN İZLEDİĞİ KİM?

Karanlık artık yenildi. Eski hükümdar göründü.
Big Ben, Westminster'de durmadan değişen
Şaşırtıcı gizler anını vurdu kulesinden
Renkli bir camdan usulca akan ışıklarda
Sönmüş bir ateş kitlesidir yüzün
Doğaüstü yaradılışını seyrettim: Ak ateş
Gerçeğinin mavimsi ama yine de deniz ötesi
Algılanışıdır bu. Yıldırım gibi birden inen
Patlayıcı ama gittikçe yatışan, alçalan
Bir okyanus kabarışından sonraki karaltılı sular
Ya da kasırga gibi çarpıcı, umursuz
Denizce engin, bönce şaşırmış
Kendi kendimi toprağa çivileyip durdum.
Siz nasılsınız eski ve çarpık ölümsüzlük!
Sandım ki gözkamaştırıcı bir görkemle
Öldüm, yeniden doğdum ılgımsalgım
Diriltici ışınların içinde
Her ışık parçasını, her ışık dalgasını
Tutuşan kanımda bir akyuvarınış gibi inceledim
Belleğim genişledi evren sonsuzluğunca
Sandım ki güzün tüm suları bu kentin içinden akar
Çünkü bu acılı eylem her eriştiği an doruğuna
Düşler dayanılmaz üzgülerinış gibi sökün eder
Evet, ölü yıldızlara benzer, ölü gözler
Beni ve şu Bilinmeyen Asker Anıtı olan gölgemi
Bu kentte nereye gitsem ardımsıra izler

Öldürülmüş bir hortlak gibi yürüdüm Whitehall'da!

VIII

PICCADILLY'DE SOYUT BİR KONU ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

—Yüceldi mi güneş mavi gök doruğuna?
«Hayır» dedi Eros, «çünkü bu ancak
Senin doğuşun olabilir:
Gel!»

Başlangıcın belli değil: Yaşamak mısın, ölmek misin
Nesin ki kaçarsın böyle ey sonrasız kaçak?
Durgun gök rengi çevirir nice dalgayı köpüklü ışık kasırgasına
Kaçan ayaklarının son öpüşleri karışırken dünyaların tozuna
Bir uyumsun ki parlak topukların dokunuşu hızlanan
düşüncemde
Bir uyumsun ki yankılanır kalbimin vuruşlarında
Geçtikçe kanımdan dalga-dalga kabarır ezgileri en eski denizlerin
Bırak benim kıyımda onu. Yüzüver
Sınırsız karanlıklardan sınırsız ışıklara:
Gel!

Kösnü, hayvansal doğada toprağın verimi, tenin sevinci
Pörsüyen bir meme ki sarktı üstümüze dökülen gökyüzümüz
Dünya ne ki çağırmada beni sevgisiz yalnızlığına
İnsansa, insan değil
Yanan dudaklarda, yanıp tozaran tomurcuklarda
Başlangıcı bir masal, sonu bir düğüm
Olan boşluklara bir anlam veremedik de
Kaç çağdır kurageldiğimiz temeller sarsıldı
Yapılar çöktü :
Gel!

Güneşe, aya, yıldızlara: tüm evrene
Yapay bir aydınlık vermek niye, sen doğuver gel
Gidende bir yankı, gelende boşluklar çın-çın
Burası olmalı kozmik anada suların birleştiği yer
İşte burada bir sonsuz kükreyiştedir denizler
Açıkla gizini, doğayı renklerde yansıttığın gibi
Gülüşünle, sevginle ısıt bizi:
Gel!

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

İmgeni aradım çatlayan her tohumda, açılan tomurcuklarda
Gizine ermek için dolaşıyorum atomların çarpıcı dünyalarını
Yumuşak, dümdüz bir ışık gelip kondu da beynime
Sandım sonsuzluklar yansıdı bulutsu gözlerine
Bir renk çağlayanı, kuş sesi, tanyeli, müzik dolu su
Biraz ışık, biraz çiçek, birkaç yaprak, buğu ve damla
Bakışında bir başka evren yapısı
Bir parıltı, biraz toz, birkaç kanat, kelebek
Yanıp sönen yüzün bir şimşek avuçlarımda :

Gel!

Denizlerin ölçüsüz derinliklerinde bir parıltı
Sevginin ışıl-ışıl yanan kaynağında dudağım
Gözlerinin mavimsi özgür serinliğinden
Bir belirti, bir muştu, birkaç içli söz
Bir roket gibiyim dünyanın bir kıyısında
Beni sana fırlatacak kim?

Haydi gel!

IX

TRAFALGAR ALANINDA ÖĞLEYİN TUFAN

Saldığım şu yabansı belirtiler senindir
Şu aşağıya doğru gürleyerek akan bakışlar
Noktalayıp birbiri üstünden geçen
Anlamsız çizgi dünyalarının kavramlarını
Senin sayısız gözlerinden boşanıp gelir
Değirmi bir alan
Daralan bir gölün yüzeyi kadar düz
Şanlı Amiral'in görüntüsünü
Bir roket gibi fırlatır gökyüzüne
Ne suyun üstünde bir kabarcık
Ne de bir dalga kırıntısı
Ama yiğit biçim korku içinde benzi ak
Homurdayan kentin üzerinden güpegündüz
Shakespeare'den bir hortlak gibi sekerek geçip gider
Ben öbür güne yeni bir ad takmaya çalışırken

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Ey hortlak, karşımdasın işte, konuş!
Bilimin bir yeni tansığı mıdır bu?
Kuş yemleri, fıstık kabukları çatırdamış oysa
Üzgün, aptal ayaklarımın altında
Trafalgar alanında

Artık ne bir kaya parçasıyım
Ne de güvercinlerin pislediği bronz
Doğayı hayırladım, sanatın kutsallığını bozdum
Tanrıya kafamı yasakladım
Koştum uzaklara bir salyangoz, kabuğunda tutuklu
Ağaçların fırtınalı bir başkaldırışta
Koca ordular gibi vuruştuğu an
Hem nasıl uyandırdım donuk kuşları uykularından

Cehennem ne de soğukmuş
Şimdi anladım
Kanıma bir bıçak gibi
Saplandı zaman

Siz kıyamet gününü seyrededuran
Yiten insan erdemlerinin alaca karanlığında
Ölüm süslü bir şaldır Taymis'in aktığı kentte
Külrenkli ufukların buzlu parıltısıyla
Kuşatılmış her yönden fırdolayı

X

GÜN BATARKEN KIYAMET

Durdum Waterloo köprüsünden güneşin batışını seyrettim
Sağ elim yaslandı ıslak demirin soğukluğuna
Sol elim cebimde sımsıcak
Dudağımda ucu kızaran cıgaramdan uçan külü
Taymis'in kabaran bulanık suları
Yalayıp götürmüş uzaklara
Dört mevsim boyu
Düşüncemde kükreyen okyanuslara
Bir değişimler eyleminden geçen ışık
Doğa'da üstünlüğü, mekanizmayı
Yansıtan kocaman iç yapıyı
Sererken «üstün» ve «karşıt» olan gözlerimin önüne
Karanlık içinde karanlığı düşündüm
Zorlayıcı bir güçle, görkemli bir kapsamla
Bu dönek zaman kavramını yargılayacak kim
Günbatımı müziğimiz yeni bir yönde gelişirken
Soluk soluğa yükselir gökyüzüne
Kişiyi ardından sürükleyen ses titreşimleriyle
Rasgele sıvışıp yiterek, sönerek
İnciye benzeyen değişimlerde

Tüm kadınlar geceşel olmalılar
Tüm böceklerin ilkyaza,
Tüm yıldızların da gökyüzüne ait oldukları gibi
Gözlerim gökyüzünde izlerini bıraktı
Mermer taşlarının taşkalemle işlenmesi
Ya da güzel bir ciltte doğum belirtisi gibi
Düşmeksizin hızla Ulukent'in dev yapısını
En yeni türkülerimde yenilercesine
Kendimi bir çalgıya nota yaptım. Öyle çabuk
O kadar değişken çalımlı ses kavramları
Plastik bir kumaşta doğrulardan
Bir titreşimler evreni dokuya dokuya

İki evren arasında alevden bir ırmak:
Bu bir kıyamet gününün savaş alanıdır
Londra, Yalan Kent değil, gerçeğin üstünde doğru
Tüm sınırları aşmış bir başka evren
Kendi dizgeleri, kendi şamanyollarıyla
Kendine özgü doğa yasalarının yönettiği
Evrensel zamanı yansıyan
Bir derin bağırtı, bir ağlayış

Ufuklar ötesinde güneş ölürken
Gökyüzünde kurtpençeleri, taç çiçekleri
Büyü ey evrensel gül, büyü
Sonsuzluklar ötesine taşarak
Tutuş yangınlar gibi, tutuş
Dünyamızın kıvrımları üzerine devce eğil

Ey inci, savrul, yan böyle!
Yanıp var ol sonsuz gök ormanında
Bir mercan ağacı gibi
Yan böyle, yan bu tohuma duran ağaçlarda
Çünkü bu alevler yalın ve kuru
Bu, senin memendeki sütün kurumasıdır
Onunsa memeden kesilmesi

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Şimdi o bir aydınlıktır ki renkleri bilinmez
Bir şiirin büyüyen gözlerinde gören evren
Uzanmış yatıyor gök karanlığında gri
Her adımda bu kentte
Milyonlarca kentin duyulmamış sesi
Gelir uğultularla, gelir suyun dalgalı yüzünden
Toprağın altı ses, toprağın üstü hüzün

Uzandım Ay tuttu elimi bırakmadı
Hani bu saatlerde suyun rengi?

DÖRT YOL AĞZINDA UYANIŞ

(1953 ile 1973 arasında yazılan şiirlerden seçmeler)

BADEM ÇİÇEKLERİ ÜSTÜNE SONAT

I

Şubat mı dediniz, yoksa mart? Nisan da olabilir.
Çünkü ak köpüklerimde, ak martılar... İri bir zambak,
Ak bir gül: Baf kıyılarında hâlâ çıplak kadın
Ayaklarının izleri, masalsı deniz kızları,
Belki de Afrodit. Ak bir mermerde
Yaşamaktayım sizi. Çizgi-çizgi içimden kırılan
Ak ışınlarla gölgelere karışmış geçmişimi.

Bir düş mü, nedir, şimdi gördüğüm?
Ak bir bulut süt mavisi gökyüzünde;
Ucunda tozpembe kırıntılar:
Büyüyor, büyüyor dört yana çocukluğum.
Ak bir kanat vuruşu: Çiğ damlacıkları,
Ak bir lâle, bir akasya tomurcuğu, bir leylâk.
Kuğuyum uzak göllerde, ak bir güvercin
Bahçeler üzerinde.

Dağ doruklarından deniz köpüklerine
Ak duygular muştular baharın geldiğini,
Gece ayışığı, gündüz bir ılık deniz yeli,
Gürül-gürül boşanır pınarlardan
Bir türkü: Yarısı toprak ve ağaç,
Yarısı yaprak ve dal.

II

Tozpembe,
gök mavisi
kuşların kanatlarında uçar uykularım.
Pembe bir ışıltı tanyerinde, pembe bir yel günbatımında.
Ağaçlar tozpembe gizlerini çözümler
ve
şu tomurcuk.

Gün ortasında bir ses ve güneşin sulara yansıması...
Tozpembe müzik,
bir çağıltı,
en uzun soluk

Menekşe kokuyor içtiğim sular:
Tozpembe bir dal:
kırlangıç kanadı,
serçe tüyü,
kumru.

Tozpembe çağrılar: Yeryüzü, gökyüzü, delice bir özgürlük:
Umutlar göğerir,
toprak
aydınlıkların doruğu.

Tozpembe bir öpüş: Doğuyorum serseri bir ışıktan:
Doğuyorum
sırılsıklam sarhoş
zırdeli bir aydınlıktan!

III

İçim içime sığmaz,
düşlerim
düşüncem
duygum
bir dal ve çiçek.
Bir özlem
bir sızı
yürek çarpıntısı
sevgi
bir renk
bir ses
doğa
uyum
güzellik
sonsuzluk
ölüm
gerçek
Heyyy, ne dursun be!
Dörtnala üstümüze gelmede bahar!
Güler alev-alev
şu tomurcuk
şu ağaç
şu nar.
Bir kelebek
kanadında titreşimler
güneş ışınları
bir pınar
gürül-gürül
bu sesler
benim sesim
kırılır içimden
çıkar aydınlığa.

Bir beşik
kuş sesi
doğa
bitmiyen uzun ninni.
Güneş değil, soluğumdur yırtan karanlıkları.
bir ağaç
böcekler
çiçek
ve
arı.

IV

Dudağımda en son açtığın bir gelincik, renkleri inceliyorum şimdi, renklerin müziğini... Ilık bir an südü. Bir sır ki çözülmez altın başaklı tarlalarda. Kanatları sonsuzluğa açılan ölümlü bir kelebek. Ak bir düş.

Göster ışıktan
yüzünü
görsün
şu taş küre!
Gökçe
erden
bebek.

Ay girer geceleyin gözbebeklerime. Ayışığı nemli saçlarımda. Yıldızlar buğu-buğu, demet-demet açar yalaza güllerini gökyüzü bahçelerinde. Üzgünlüğün ciğerlerime dolan yasemen kokusu. Bir korku ölümden daha güzel. Sesin ya bir deniz görünüsüdür, ya da gök boşluğu:

Sesin uyandırır
esrik uykusundan usu.

Gülüşün toprağın gülüşü çiçekli dallarda. Ölü tanrıları arar bakışlarım Girne kıyılarından ta Olimpus dağlarına. Bilirim bu tomurcuk kim, bu yaprak ne. Doğar uzun bir kışın dölyatağından. İlkbahar kösnül bir su: Yürür badem dallarından kollarıma:

Aydınlığım
güzelliğim
yenidoğuşum
benim.

B A T I K

Su! Su! Su!
Her yanım hep mermer akı, gök mavisi su!
Gemiler geçer seni özlediğim ufuklardan
Gemiler sedef-sedef, gemiler buğu-buğu.

Bir ayrı dünyadayım Atlantis'ten de yaşlı:
Batmışım şu sulara dağlar boyu,
Ellerim, bir uzak kıyıda, belki eski Amerika'da,
Gözlerimde bir mavimsi Akdeniz aydınlığı:
Mor köpükler, kayalar, yosun ve kuğu.

Ulur içimde, ulur bir görkemli, bir çok güzel su,
Ulur sürekli uğultularla liman-liman, kıyı-kıyı:
Girne'de bir at nalı, Magosa sûrlarında güvercinler u! u! u!
Ulur koşaraktan bir daha, ulur bir daha:
Ufuktan ufuğa şimşek-şimşek çakan kahkaha!

Sular zincirini kırmış, sular özgür
Sular mavi-mavi, sular püfür-püfür,
Her an biraz daha hırçın, biraz daha gür:
Ben tutsağım zamana,
Sular beni öncesizden sonrasıza götürür!
Sular gürül-gürül, sular özgür.

Aşar başımın üstünden mor dalgalar,
Aşar da gene aşar, gene aşar;
Uzun yeleli deniz atlarınca
Bir bitmiyen koşuda
Ellişer-ellişer, altmışar-altmışar.

YILLAR

Koşan kim artık o serseri nisan kelebeklerinin arkasından?
Yıllara boşverdim,
Yitecek diye korkarım kapanık evlerde çocukluğum.
Umursamam ürperişlerini sulara yansıyan halkalı ışıkların.
Hani ya o silik şubatı 1927 nin?
Alnıma vuran ilk gün ışığı, ciğerime dolan hava,
İlk süt damlası morarmış dudağımda?
Ilık yaz güneşleri gülümser bir uzak Göktürk şafağından
Çağlar bile bir saniye olmaz sonsuzluk dünyasında.

Dün bir gemiydim iç denizlerde, bugünler hep yelkenim
Dün bir yağız attım, kıtalar boyunca ayak izlerimle nallarım:
Bir görmüş olsaydınız şaşardınız
Dünlerden yarınlara nasıl bir ok fırlattım:
Arasanız bir torunumu bulursunuz samanyolunda,
Merih'te kafatasım, Neptün'de yüreğimle kollarım!

Zamandır şu karanlıklara koşan okyanuslar, yıllar kabarcıkları..
Uzayda yerimiz ne ki ağlayışlarımız gün günden daha çocuksu!
Bir dal kırılır ansızın içimizden, yaprakları savrulur:
Gözbebeklerimizde tan ağartısı, peri gülüşleri, yemyeşil su.

Ölüm de dayanmaz bu özleme,
Ölecek korkmayın bir gün o da,
Ama tüm evrende her nen öldükten sonra!

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Dilersen de ki sen de insansın
Ayakların yeşeren toprak, başın yedi kat gök
Uzak Doğu'da kuş tüyü düşse yatağına
Uzak Batı'da duyarsın

Dilersen de ki mevsim ilkbahar
Kristal dallarda düşüncen özgür
Gülde kanının tüm sıcaklığı
Menekşede duygun var

Dilersen de ki sesinle ürperdi Akdeniz
Sütunlar mermerler boyunca ilk uygarlıklar
Zeytin ağacında bir acı özlem
Turunç çiçeğinde eski sevdalar

Oysa ki şimdi ben bilmem kaçıncı kez ölmüşüm
Kırgız yaylâsından yola çıktığım günden beri
Arkamda sürünen gölgemin içine gömülmüşüm

Oysa ki ben ne maddeymişim, ne de ruh muşum
Mademki ilk kuşağa dek ölmüşüm
Sonraki ölümlerden korkmuyor muşum
Çünkü tanrılar şöleninde
Güneşe en yakın konukmuşum

Oysa ki ben bir mavi ışıkmışım
Tanrıdağ göllerinde yıkanan
Kırk Kız'ın hepsine birden âşıkmışım

★ SEKSEN

Hâlâ hatırlıyorum ilk doğduğum günün akşamı
Bakır gökte yıldızlarla öpüşürken
Alageyiklere yüreğimi armağan edip
Ne sevinçlerle ışığa döndüğümü

Hâlâ hatırlıyorum ama yurdumuz
Yalçın kayalarla çevrili bir ülkeydi
Ata binerdik, ok atardık, cirit oynardık
Yiğit düşüncelerle çöktü müydü yorgunluğumuz
Bizi beklerdi tandırda kebabımız
Bakraçta yoğurdumuz

Özgürlük derdik sesimiz kayalara çarpar yankılanırdı
Özgürlük sevecen ışığı yolumuzun
Bir güzel, bir sonsuz, bir uzun düştü
Kavuştuk en sonunda ak kanatlarında fetih uykumuzun
Bilincimiz, yüreğimiz, ışığımız
Anne Anadolu'muz

Onlar duru sevilerin ak çağlarıydı
Yaratıcılığıydı ilkyazların
Betondan, kromdan, atomdan uzak
Yeryüzü güzeldi, gökler güzeldi
Doğaya bakardın
Her karış toprakta bir yürek çarpar sanırdın
—Kişi ölünceye dek severdi

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Sana sesleniyorum ey sevgili çağlar ötesinden
Hâlâ ayışığı kapıları açık mı gecenin
Nerde ses anılarıyla yaşadığım dünya
Hani ne yaptınız, nereye götürdünüz yüreğimi
Duygularım kalmadı mıydı yanınızda

Doğdum büyüdüm bunca yıl yaşadım sizinle
Şimdi çağlar boyu gerilerde, ilk gülün açtığı yerde
Belleri ince, saçları uzun, tenleri ayva sarı
Toplanır çevremde her gün her gece
Öz aydınlıklardan örülmüş Tanrıdağ kızları

II

Sen benim bilinçaltı kentlerimin tanrıçasıydın Atlântis
batmadan önce
Töremdin sonrasız, alınyazımdın acımsı Orhon anıtlarında
Gün doğusundan gün batısına değin düzey dünyalar
maviliklerinde
Kükrerdi insan denizlerimiz, uğuldardı süngü ormanlarımız
Kaç Venüs, kaç Adonis yaşadı bizi çılgınca duygulanarak
Kaç Kleopatra'ya şavkımızla diz çöktürdük
Leylâ ile Mecnun bile ak sevilerimizin pamuk bulutlarına yaslardı
başlarını
Kaç çağ güneşi bir altın tepside yalnız seninle bölüştük

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Yazık açmaz oldu artık yüzünüzün mor zambakları
Dudaklarınız kopmuş gibi Fidyas'ın ilk yontularından
Göğsünüzün sfenksleri yok muydu o Pasifik ortası gökdelenler
Ben bir resimdim Pirene dağlarında
Çin Duvarından koparılmış, eski
Sen bir akasyaydın: solmuş, kurumuş, mermer

Boğaz'ın çok yönlü akıntılarında kaç mevsim
Chopin'i dinledim gözlerinizde mavimsi
Bir yabansı serüvendi o yaz günü Wagner depremi, Mozart yağmuru
Ses yüklü menekşelerinizle geçtiniz o uzun senfonide
Ama sen Bebek'te bile yoktun. Bense Emirgân'da
Uzanıp geçmişin bir ince çizgisine
Düşlerimin evrenin şöyle bir kez uçuvermiştim
Neden sonra yıldızlarla halay çektiğimiz o tanyerinden
Tanrıdağ kızlarıyla geçivermiştim

III

Ben senin Venüs olduğun çağları da bilirim
Köpük-köpüktüm kadın teninden Akdeniz'de, sonra ak mermer
Midye kabuğuydum Nuh tufanlarında: Sandalımsı bir şey
Şaldım ince vücutları örten dal-dal mavimsi
Kumsaldım, her yanımda hâlâ deniz kokuları, ayaklarının izi

Bir görkemli gül açmıştınız unutur muyum
Ağustos bahçelerinde İstanbul'un
Havva'yı anıştırdı ansızın Adem'in gözüyle bana
Sen Şirin'din o sarp dağların ötesinde, ben Ferhat
Sen Aslı'ydın Juliet'ten ötede
Sendin ayışığı saçlarında nice Ofelya'mı açık denizlere götüren
Sendin Helen, Troya savaşlarında ilk ateş

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Mutlu çağlar, ilk günışığı, menekşelerle gözlerin
İçtim aydınlığı doğaüstü sevilerle uzaysal deniz oldum
İşte suyum, köpüklerim, kıyım ve kumsalım
Nerdedir su aygırlarınız, nerde o doru deniz atları
Sen nerdesin uzun gözlüm, sivri yanaklım
Nerde toprağımızın Tanrı Kızları
Göğsüm bağrım sereserpe, artık sizinle özgürüm
Yunun sularımda, arının.

AKDENİZ'DE AYDINLIK

Bu yaprak kutsaldır ilk tapınaklar kadar
Bu çiçek kanla karışmış bir yığın ateş
Yakar mermeri somut sevilerle köpürdü mü bu çağlayan
Burası gerçeğin güzelle, sonsuzla birleştiği yer
Burada dorukların anıtı, ölümsüzlüğün tanrı evi
Bir ses yankılanır duyarsın tellim uyuyan dalgalara
Martıların ufuklarda gemi direkleriyle öpüşlerinden
Ve yıpranmış sarı taşların en sarhoş düşlerinden
Ayılıp bakarsın dağlara ta ilk çağlardan
Doruklar öylesine tanrısal, yamaçlar yeşil
Dalarsın belirsiz görüntülerle kardeş sulara
Deniz avuçlarında uyur sımsıcak
Dalgalar öylesine gök mavisi

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Bilmezsin dostum Akdeniz'i, bu deniz başka,
Anlıyamazsın öncesiz kuşakların gönül serüvenini
Taşa yontulmuş anıtlarında resimsi aydınlıkların
Hoyrat güneşlerin palmiyeleriyle, mermerle tenin
Bu yoğun tuzda bir kez olsun yanmamışsa

Göz, kulak ve el
Dudaklar kaynaklarında gür ırmakların
Göz gördü, yürek titredi ve el
Avuçlayıp boyalı toprağı yerden
Hantal parmaklarıyle yaban çağların
Granit taşlara mağaralarda
Şu ilk resmi yaptı

Göz, yürek ve el
Nedir içimizde bu bitmez türkü
Tüm sıcaklığı evren-bilim ile evren-sevgiden
Tutuşmuş yanıyor hâlâ o sonsuz meşalelerle parmak uçlarımız
Gülüşler mermerce aydınlık, bakışlar taşça sarı
Koşuyor bir gökperdesini kapayıp başka gökperdelere
Dörütmen çobanlarla dağ ve deniz çocukları

Sıcak bir yaz günü öğle vakti en anlamlı
Somut sevilerle uzandım yoz toprağa yapayalnız
Tüm evren eridi Beşparmak'lardan Toros'lara değin
Süt mavisi özlemlerle dolan avuçlarımda
Bir sen vardın belleğimde çözülmez düğüm
Bir sen vardın benim devamım, mutsuz tanrım, çağlar öncesi
Unutulmuş kutlu tansıklarında geçmiş anların
Resmin hâlâ çerçevesiz, öykün bitmemiş, anıtların yarım
Bir sen vardın... hem de zamansız nasıl aydınlık
Senin kentin, senin yakarışların ve tapınakların

PYGMALION

Açık bir gök rengi giderek koyulaşır
ve yansır
bölük-bölük
dizi-dizi
buğulu bir aynaya en gizli düşlerimi.

Dikey ışınlara karşı
direnir yatay sular
ve genişler alabildiğine özgür bir mavilikte
ufuktan ufuğa sessiz kocaman bir cam alanı:
Kırılan
bütünlenen
koşan
dalga kıvrımları.

Bir defne yaprağıdır gülüşüm
ya da bir zeytin dalı.
Tepeler hep Akropol, doruklar hep Partenon
ak bulutlarda Elen mermerleri.

Çölde bir pınardır susuzluğum
Özlemim somut.
Kaç milyon tondur Büyük Piramit?
Kaç çağdır baktığı yöne koşar şu Sfenks?
Sen en doğal güzelliğim Mikelanjelo.
Bu mu uygarlığın eski Akdeniz?

Kentler çiziktirir ellerim ak bir kâğıda
hani alanları sanatındı senin
yolları ışığındı
çiçekleri aynasıydı büklüm-büklüm gök boşluğunu kapsıyan
duygunun
hani evleri hep mutluluktu
havası umuttu
en görkemli koçaklamalarındı yiğitleri
tandı
tanyeriydi
tanyerinde türküdü kadınları.

Sihirli parmaklar gezinmede biçimlenen gökyüzünde
Köpürür yine deniz
uyanır doğa
canlanır her nen
Doğmuş meğer bilinçaltımda kurduğum çağ
Bakarım izlerine
bakarım bir yeni Afrodit mi!
—Değil, çünkü evren zamanda başlamamış
uzayda bitmez—

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

İlk tohumun aydınlık toprakta çatladığı günden beri
gizlenip dölyatağına doğanın, gizlenip bakarın izlerine.

Sular vurur şimdi kıyılarıma
her dalga bir bildiri, her köpük bir giz
Canlanır kendi külünden ateşimle yanan kuş
uzak bir uğultuda ağırlıksız belki kuş tüyü
Ben ışığa karşı yürüyen bir uyurgezer
zaman sıyrıncak tenli bir kadın olur yatağımda.
Yitmiş besbelli mutluluğum. Çiçeklerden
şiir çeviriyorum doğa ötesi özlemlerle sarhoş
Ulu yalnızlıklarda
kolu kanadı kırılmış
Kral

BAŞKALDIRANLARIN TÜRKÜSÜ

Sesleri duyulmazdı önceleri, türküleri mutsuz muydu, neydi
Yoksa bir uzak mağara mıydı yaşadıkları
Toprağı titreten onların uğultularıydı belki de depremlerde
Ama ölü bir bağırtı küçük bir evreninden eski Roma'nın
Ya da zincir ve halat sesleri bir mermer sütundan
Sfenksler uyansa, onlar hep uyuyacak sanırdım
Gördüm şimdi güneşten çıkageldiler
Ayaklarında unutulmuş ağırlığı kopuk zincirlerin
Ellerinde kucak-kucak ışık demetleri

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Uzayda bir özgür yaşam görüngesidir kuşkusuz ülküleri
Ya da zamanda bir iç-uzay derinliği
Bilirler, yıllar, aylar, saatler ne savaşlarla yaşanır
O çok uzun akşamlar, o sereserpe ilkyaz sabahları
Doymaz çünkü bir kez susadı mı çatlamış dudakları özgürlüğe
İçerler, hem de nasıl, ak südünü şafağın

Varsın yağsın zalimin kurşunu başlarına
Bu topraklar ateş altında da sürülür
Kimisi yalın kılınçtır, kimisi altın kalem
O nasırlı eller kavradı mı sabanın kuyruğunu
Boyun eğmezler, çünkü bir mermer yontu gibi
Eğilse kopar enselerinden güneşli başları

Görmediniz mi kaç çağdır sizinleydim ben de
Yürüdüm kıtadan kıtaya ayak izlerinizde
Sizinle Avrupa oldum makine hortlaklarına
Vapur düdükleri, fabrika bacaları, trenler, kırbaç şaklayışları
Açıldık hep birlikte yeni gemilerimizle yeni dünyalara
Uzayan karanlıklarımda ilk parıltım, Sfenksim benim!
Sonrasız zamanlarda evrimim, değişimim
Aydınlığa koşan beyazlarım, sarılarım, zencim benim!

UYUYAN DEHA

Biz hep aynalara baktık görebilelim diye yüzümüzü
O, göl kıyılarında, ırmaklarda, kaya oyuklarında
Su içerken gördü en yalçın dağları şakaklarında
Gözleri ışıl-ışıldı, burnu bir tepenin doruğu
Kaç çağ doğudan batıya akan insan denizlerinde
Önde yürüyüp ölçütü zamanı adımlarıyla

Taşın erdenliğinde, seslerin döl yatağında
Bizim ülkeleri kucaklıyan uzun ellerimiz vardı
Bir gün bir adsız sokağında evrensel kentin
Onun yabansı ayak izlerini gördüğümüz an
Bir uzak kıtada, bilinmeyen bir dünyada
Belki gök çatırdar, belki de şimşek çakardı

Irmaklar çağıldadı kaç yüzyıl kurdun damarlarında
Tüyleri ufuklarda sonsuzluğa açılan bozkır
Ardında yükselen ne Altaylardı, ne de Tanrı dağları
Soğuk bir akşamın gölgesinde şimdi ruhu
Belki Palandöken, belki Uludağ, belki de Ağrı
Ta uzaklarda fırtınalı bir dağı
Ya da tutuşan gökyüzünü yansır

Ulur böyle her gece, ulur karanlığa
Ve her sabah bir güneş doğar zaman dünyasına
Yiten bir ışık mıdır yaşamı? Ölüm yelini mi bekler?
Düşleri bir bir açıldıkça ilk gençlik çiçeğinde
Bir küçük noktayı arar gitgide sonsuzlaşan
Bir sır gibi bilgelikten, doğadan, en tanrısaldan
Ulur böyle her gece, ulur zindanına
Biz ışıkta uçuşan köksüz tohumlarmışız
O, bir lâbirentin karanlığında

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Zaman hızlı geçer siz yavaşladığınızda
Durmak zamana yenilmek demektir
Siz durdukça o uçar ışık hızıyla
Ama koştunuz mu yavaşlar
Uçtuğunuzda tutacak gibi olursunuz
Hele bir ışık hızına yaklaşınız, ya da aşınız
Zaman durur, siz ölümsüz olursunuz
Kafaca kolca

Bir yaz günü ölü durgunluğunda taşın toprağın
Zamanı gördüm gözlerimle bir yol boyunca Anadolu'da
Nasıl koşardı batıya, güneye, kuzeye
Nasıl uçardı şimşek hızıyla en uzak gezegene
Uygar ülkelere, ışıklı kentlere, evrenin derinine
Benim taş sağırlığında durduğum yerden

Zincire vurulup tutumsal kayalara
Devce ağlayışlarını duydum granit ağızlardan
Zaferleri içinde yenilmiş yurdumun
Devce ağlayışlarını duydum, devce ağlayışlarını
Dik başlı, onurlu insanlarımın
Granit başlardaki granit ağızlardan
Yurdumun ak saçlı bulutlarında

Deha kaygısız olsa da tellim
Tellim uyusa da yuvasındaki kaplan gibi
Bir fırtınaya benzer ki önceden kestirilemez gücü
Yontulmuş taşlar usludur oldukları yerde
Resim bir başka ışıkla parlar çağlar ötesinden
Sözcükler dilimizin ucunda ve kitaplarda yaşar
Ama bir bak nasıl yeşerir toprak sürüldükçe
Şu dağlar nasıl görkemli durur aydınlığınla
Ey doğa: Kızkardeşim, anam benim
Yüzümü maskesiz gösteren
Sahici aynam benim

KAN CÜMBÜŞÜ

Tay gibi sıpalarla cins eşeklerin
İlkyaz tarlalarında keyiflenip
Hora teptiği o minnacık ada var ya
Hani en renkli haritalarımızı örümcek ayaklarına
Ya da domuz kuyruklarına çiziktirdiğimiz o güzelim çağlarda
Robinson bile duymak istememişti adını tek Afrodit
Yalnız başına yıkanabilsin diye denize bakan hamamında
İşte orada o serseri tanrıça yarattığı tüm güzelliklerle
Şu anda bir büyük baygınlık geçirmektedir
Yani, diyesim, ölümsüzken, her gün biraz daha ölmektedir
Dalar uçuk benziyle, şavksız gözleriyle ufuklara
Güneş acaba yarın nasıl doğacak diye
Hep aynı ateş dansları, aynı cehennem törenleri
Yamyamlar bir bitmiyen kan cümbüşündedir sanır
Ak umutlarla günden güne
Aldanır aldanır aldanır

Siz hazırlayadurun yasalarını eşitliğin, kardeşliğin
Onlar insanca yaşamadan uzak, uygarlığa karşı
Bilmezler tutulan yol nedir, taşıllaşmış besbelli duyguları
Yurt sevgisi mi bu, bir ülkü mü, insanlığa saygı mı
Öyle oyuncak bir eve benzer ki tüzel yapıları
Kurarlar cami olur çifte minareli, yanıbaşında bir de şadırvan
Bozarlar baştan kurarlar bayrak-bayrak yapmacık dalgalanışlarla
Bakarsınız kocaman bir kilise, mermer kulesinde yemyeşil bir çam
Gördüğünüz herkesin bildiğidir, ama diyemezsiniz «güneş de doğar!»
Bir köşebaşında çıkar karşınıza en yeni silâhlarla
Taş çağının yüzü maskeli kan koklıyan yaratıkları

Kan cümbüşü, gözyaşı, ama her yerde ateş ve kan
Bilmez değilim ağlayışlarını öksüz çocukların, dul kadınların
Kaç yıl ölü topladım sokaklarınızda, kaldırımlarınızda
Gulliver'e bir sorun o ölüm ülkesinde
Kaç yıl birlikte oynadık kara sakalınızla, küçücük ruhunuzla
Gördünüz Sokrates değilim ben zehirleseniz de

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Bilir misiniz ne kadar üzülürüm kıtalar ötesinden duysam
sesinizi
Beni en çılgın törenlerle canlı-canlı yaktığınız dağ ve ova
köylerinde
Kayısı çiçekleri hâlâ kıpkızıl açar utancından
Ama siz?... Tükürsem yüzünüze yunar belki ellerinizin kan lekeleri
Ama varsın ne çıkar, karamış kalsın yürekleriniz
Sonsuza dek dünya önünde

DÖRT YOL AĞZINDA UYANIŞ

Dedim: Söylediğin tan ülkesi mi bu
Ufuklar aydınlık, yeryüzü umut, gökler çocuksu
Nece konuşur bu kıyılarda geceleyin yıldızlara su

Dedi: Bunlar gerçek ülkeler, gerçek insanlar
Görürsün günışığı sokaklardan gelişlerini
Ayakları göğeren toprak, elleri henüz ilkbahar

Ses yankılandı şimşek çakmışcasına boşlukta
Ve kentin ışıklarına karışıp söndü. Yürüdüm ağır adımlarla
Gölgem ve savaş gemileri ağarmaya başlayan ufukta

Dört yol ağzında durdum: Dünya bugün bir başka
Bir harmonogram, bilim çağı ve mekanik uğultularla
Bir çığ gibi koptu üstüme Asya, Avrupa, Amerika

★ KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Dört yol ağzında durdum: çalıştı bilgisayarlar
Nil kıyısında bir buğday başağı, Akdeniz'de savaş gemileri
Dudağımda bir türkü: Fincanı taştan oyarlar

Dört yol ağzında durdum: İnsanlar koşuyordu sağa sola
Uçuk benizlerinde ürküntü, yüreklerinde korku
Kentler değil, kıtalar düşmüştü belirsiz, tasalı bir yola

Dedim: Bunlar olmalı çeliği eriten eller
Kimisi toprağı çatlatıp yükselen kaya, kimisi aydan fırlama bir yüz
Hele bir bak kurumuş dudakları bile nasıl güler

Dedi: Evrimsel bir yanılgı. Oysa ki onlar da kan, kemik, deri
Deviniyorlar akışı içinde tarihin —bilmeden geldikleri yeri
Çünkü aktıkları şu ırmaktır bilinçsizlikleri

Ses yankılandı bir daha ve derin bir ürperişle kalktım yerimden
Savaş gemileri geçiyordu açık denizlerimden

İÇİNDEKİLER

KIYAMET GÜNÜ GÖZLEMCİLERİ

Her Gece Bu Sularda 5
Açık Denizler Ağıdı 8
Teccalın Türküsü 12
Sulara İkinci Ağıt 15
Yedili 17
Çağdaş İnsan Üstüne Çeşitlemeler 20
Ormanda Bir Ağacın Kendi Ağıdı . . 25
Hangi Hırsızın Kasasına Girecek Dünya? 28
Sodom Gomore . . 31
Kıyamet Günü Bildirileri . 34
Kıyamet Günü Gözlemcileri 39

LONDRA'NIN İÇ EVRENİNDEN ON KARTPOSTAL

Düşler Durmalı, Düşler! 45
Çalkantılı Bir Görünü 46
Ölümün Maskesinde İşkence 48
Yerde Hüzün Gökte Kaos 50
Ölümü Bir Sehpada Sonsuzlaşan . 52
Taymis: Gelecek Zamanların Uğursuz Muştucusu 54
Üzgün Gölgemin İzlediği Kim? 57
Piccadilly'de Soyut Bir Konu Üzerine Düşünceler 58
Tarafalgar Alanında Öğleyin Tufan 61
Gün Batarken Kıyamet 63

DÖRT YOL AĞZINDA UYANIŞ

Badem Çiçekleri Üstüne Sonat	69
Batık	74
Yıllar .	76
Tanrıdağ Kızları .	79
Akdeniz'de Aydınlık	87
Pygmalion	90
Başkaldıranların Türküsü	93
Uyuyan Deha	96
Kan Çümbüşü . .	100
Dört Yol Ağzında Uyanış	103

OSMAN TÜRKAY'IN ŞİİRLERİ İÇİN YAZILANLAR

Türkay'ın şiirleri, insanın evrensel bilincini gerçeklere bağlı teknolojinin kurduğu pusudan kurtararak, onu özgürlüğe kavuşturmakta ve modern bir mistiğin, yaşadığı yer ve zaman boyutlarını aşması gibi, evrenin temel direği ve devinen gücü olarak insana olan inancımızı yenilemektedir.

TALÂT SAİT HALMAN
(Princeton ve New York Üniversiteleri)
Books Abroad'dan, Amerika

★

Galâksilerin gümüş saçlarını en soylu kaygularla tarayan şâir, birdenbire yanıbaşımıza inip devrimci sloganlar haykırır.

HASAN İZZETTİN DİNAMO
Yeditepe dergisi

★

Türkay'ın evren konusundaki şiirsel görüşleri çok ilginçtir. İçgüdüsü, sanatsal eğilim ve atılımları, doğrudan doğruya esinli, derin yaratılış kuramlarından, kendine özgü kozmogonisinden gelmektedir.

Bulletin of Selected Books, Londra
Choix de Notices Critiques

★

Türkay, gerek **Uyurgezer**'de, gerekse **Beethoven**'de insan usu ile yaratışın usunu şiirleştirmeğe yönelmiştir diyebiliriz.

MUZAFFER UYGUNER
Varlık Yıllığı, 1972

★

Şair bugünün makine dünyasında insanın yerini belirlemeğe kalkışıyor... Aya çıkılan bir çağda, dev makineleşmenin dar boğaza soktuğu insanın bu çıkmazdan nasıl kurtulacağını kendi kendine tartışıyor.

DOĞAN HIZLAN
Varlık Yıllığı, 1970

★

Şiirlerine âşık olduğum Osman Türkay anlatımcı, düşünce yüklü şiirleriyle gelecek uzak yarınların ve hattâ uzay çağının ötesinde bir şairdir.

PROF. ANNA MASALA
Roma Üniversitesi
(Accademia Nazionale Dei Linei konferanslarından)

★

Dünyamızın güzelliklerine güzellik katmak amacıyla dinleyicilere nitelikli şiir programları sunan yüceltici yayınlarımız; Osman Türkay'ın şiirlerini yayınlamaktan, WLNA **WHMC** teyp bantlarına, WNAK WEFG-FM (Stereo) plâklarına ve WBUX WHPL kasetlerine doldurmaktan büyük bir gurur duymaktadır. Bu sanatçının şiirleri üstün kaliteleri nedeniyle editörlerimiz tarafından seçilip yayınlanmaktadırlar.

DAVİD ROSS
Personal Poetry Broadcasts, Amerika

★

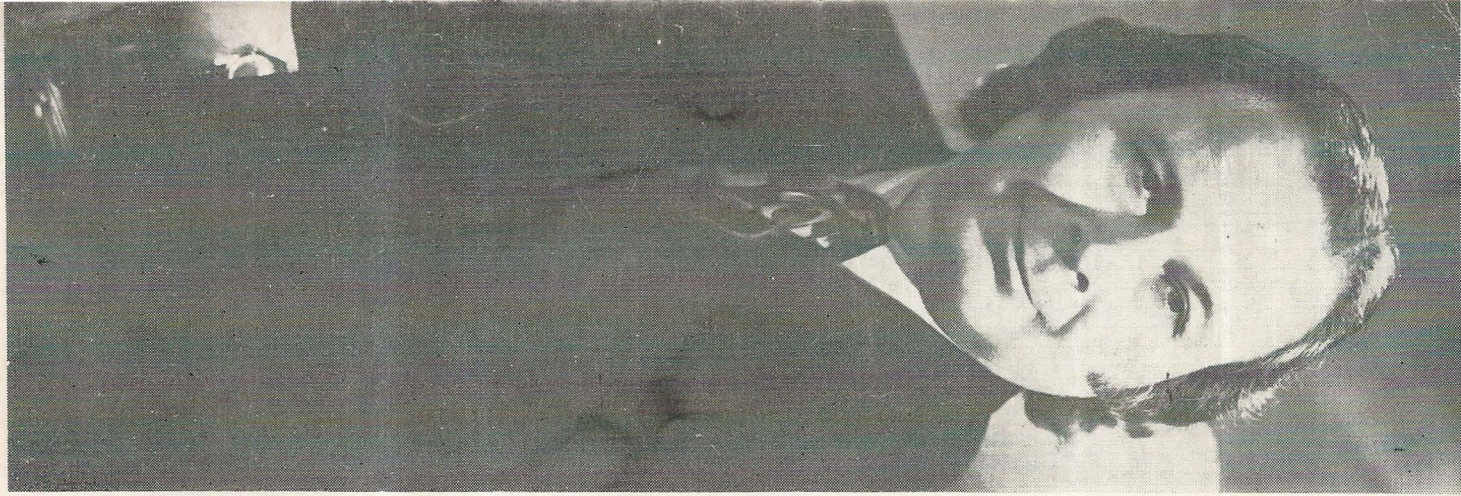
Ozan Türkay, bu şekilde akıp giden mısralarında Türk dili için, hiç bir ozanın söylemediklerini söylüyor.

METİN ÇATAN
Bulletin of Selected Books, Yeditepe ve **Sesimiz**

★

Evrenin ötelerine uzanmak isteyen düşüncelerini çoktan toplumun içine yöneltme savaşına girmiş Türkay.

ÇETİNEL
Bozkurt, Kıbrıs,

OSMAN TÜRKAY'IN YEDİTEPE YAYINLARINDA ÇIKAN ŞİİR KİTAPLARI:

Bu Sarı Biraları İçince (Şiirler)	5 Lira
Duvarcı Hasan Usta (Şiirler)	5 Lira
İş Dönüşü (Hikâyeler)	7,5 Lira
Özel Ulak (Hikâyeler)	7,5 Lira

KDV dahil 3250 TL.